

# Femte afsnit (Den kosmiske livsanskuelse) – Indledning – lektion 81

## Indledning – verdensanskuelse kontra livsanskuelse

### 5.1.

Gennem de foregående fire hovedafsnit har vi modtaget så mange informationer og oplysninger henhørende under det, man under ét må kalde "verdensanskuelsen" i Martinus' kosmologi, at vi nu er i stand til at vurdere den etiske pendant hertil, nemlig det område af kosmologien, som gør krav på prædikatet "livsanskuelsen". Og hvad mere er: vi er i stand til at erkende denne livsanskuelse som noget, der logisk fremgår som etisk konsekvens af verdensanskuelsen.

Det gælder altså for Martinus' kosmologi, at den kan opdeles i en verdensanskuelse og en livsanskuelse. Det vil for førstnævntes vedkommende sige en redegørelse for den måde, verden er indrettet på, mens der for livsanskuelsens vedkommende er tale om en beskrivelse af de retningslinier, det levende væsens vekselvirkning med verden principielt må følge, hvis udfaldet skal blive i overensstemmelse med individets sande interesser. Disse vil nemlig bestå i, at der råder den størst mulige harmoni mellem den totale, personlige livsudfoldelse på den ene side og tilværelsens kosmiske love og principper på den anden side, idet alene en sådan harmoni vil kunne sikre individet en optimalt lykkelig skæbne og således forskåne det for ubehags- og smerteoplevelser.

For imidlertid at opnå dette er et vist kendskab til de pågældende love og principper uomgængelig nødvendigt, og det er netop et sådant kendskab, vi gennem dette kursus' foregående fire hovedafsnit er kommet i besiddelse af. Således medførte studiet af første hovedafsnit: "Det levende væsen" (lektion 1-48) et relativt dybtgående indblik i det levende væsens kosmiske struktur. I andet hovedafsnit: "Livets kosmiske grundplan" (lektion 49-64) blev dette indblik suppleret med et overblik over det grundmønster, som det levende væsens evige evolution følger. I tredje hovedafsnit: "Åndsforskning og materieforskning" (lektion 65-70) blev vi orienteret om det levende væsens sans- og erkendelsesmæssige forudsætninger. Og endelig opnåede vi gennem studiet af fjerde hovedafsnit: "Seksualisme" (lektion 71-80) at blive fortrolige med de kræfter, der tilsammen danner selve den motivationsmekanisme, der betinger de mest fundamentale træk ved det levende væsens bevidsthedsliv og adfærd og herigennem begrunder livets og verdens dynamik.

Alt i alt repræsenterer dette stof som sagt en viden, der skulle sætte os i stand til at erkende livsanskuelsen i Martinus' kosmologi som noget, der logisk fremgår af universets og det levende væsens måde at være indrettet på. Livsanskuelsen kommer derved til at fungere som en vejledning i ideel livsudfoldelse, der er begrundet i universelle, objektive fakta. Og dette kan nok være af betydning i en verden og i en tid; hvor der netop på dette område -det etiske- hersker den allerstørste uenighed og forvirring, for ikke at sige kaos. Imidlertid må netop dette kaos ses som tegn på, at mennesket savner et objektivt holdpunkt for sin vurdering af, hvad der i henseende til adfærd, tænke- og væremåde er rigtigt og forkert, hvilket igen betyder, at nævnte kaos indirekte repræsenterer en storstilet efterlysning af netop sådanne fakta, som kommer til udtryk i den del af det kosmiske verdensbillede, vi her karakteriserer som verdensanskuelsen.

# Femte afsnit (Den kosmiske livsanskuelse) – Kapitel 1 (Den mørke og lyse verdensmoral) – lektion 81

## “Det onde” og “det gode”

5.2.

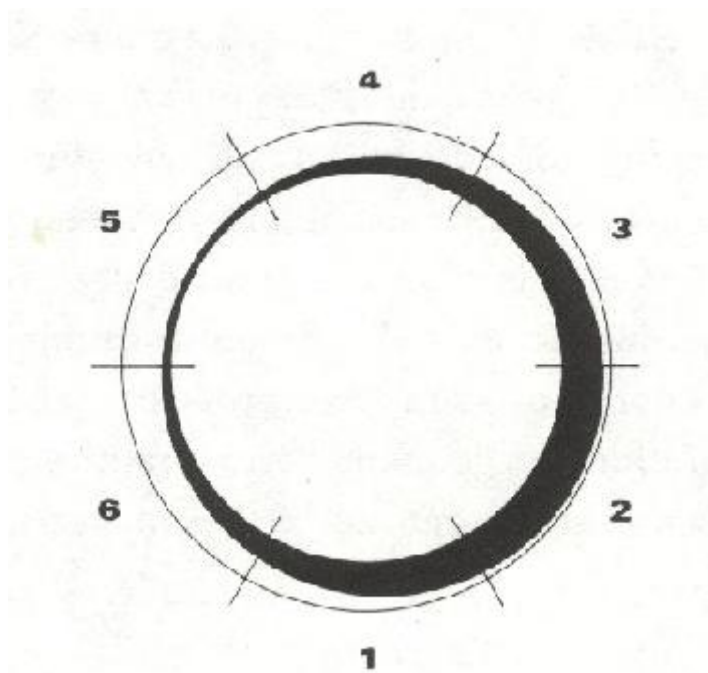
Som et yderst vigtigt træk ved den kosmiske livsanskuelse skal nævnes, at den omfatter to sæt moralbegreber, der indbyrdes er direkte modsatte og tilsyneladende uforenelige. Således er det ene kendetegnet ved en idealisering af egoisme og dræbende livsudfoldelse, mens det andet stik modsat udmærker sig ved idealisering af altruisme (uselviskhed) og livgivende livsudfoldelse. Martinus taler i denne forbindelse ligefrem om “den mørke verdensmoral” og “den lyse verdensmoral” og udtrykker dermed, at de to moralformer gennem deres praktisering fører til udløsning af henholdsvis kosmisk mørke og kosmisk lys.

5.3.

Allerede på grundlag af disse oplysninger er det nærliggende at identificere den hermed introducerede mørke verdensmoral med begrebet “det onde” og den lyse verdensmoral med begrebet “det gode”. Dette er imidlertid forkert, idet begreberne “det onde” og “det gode” først kommer ind i verden i det øjeblik, den mørke og den lyse verdensmoral bringes til indbyrdes konfrontation og brydning på en konfliktbetonet måde. Og dette er kun tilfældet ét eneste sted i spiral-kredsløbet, nemlig i sidste halvdel af dyreriget, der jo er det samme som det jordiske menneskes tilværelseszone. Her -og kun her -eksisterer der både godt og ondt. I resten af kredsløbet forekommer kun “det gode”.

Vil det sige, at den mørke verdensmoral efter Martinus’ mening ligefrem har mulighed for at komme i betragtning som noget, der hører ind under begrebet “det gode”?

Ja, absolut! Men vel at mærke under forudsætning af, at dens praktisering udtrykker en opfyldelse af livslovene, dvs. er i overensstemmelse med den måde, verden er indrettet på. Og i virkeligheden bør dette ikke forundre os, idet vi jo fra omtalen af spiralkredsløbet (lektion 52 -63) er bekendt med, at dette kan opdeles i to store hovedområder, nemlig en udviklingsbue og en udviklingsbue. Og her husker vi, at udviklingsbuen, der strækker sig fra kulminationen af den guddommelige verden til kulminationen af dyreriget, er kendetegnet ved nødvendigheden af at fremelske egoisme og evnen til at dræbe, hvorimod udviklingsbuen, der spænder fra kulminationen af dyreriget til kulminationen af den guddommelige verden, er præget af behovet for at fremme evnen til altruisme og livgivende virksomhed. Og heraf fremgår det, at udviklingsbuen er kosmisk hjemsted for den mørke verdensmoral, mens derimod udviklingsbuen er den naturgivne skueplads for den lyse verdensmorals praktisering.



*Indviklingsbuen (sort) kontra udviklingsbuen (hvid) set i relation til kredsløbets seks riger.*

Det indses sikkert umiddelbart, at både den mørke og den lyse verdensmoral -inden for deres naturgivne udfoldelseszoner -må karakteriseres som et ubetinget gode, idet de to moralformer i begge tilfælde udtrykker en opfyldelse af livets kosmiske love og principper, hvilket under ét vil sige loven for tilværelse. Og hvad mere er: således opleves det også i praksis af de væsener, der fører deres tilværelse i henholdsvis udviklingsbuen og indviklingsbuen. Betragter vi således udviklingsbuen, finder vi, at det opleves som en guddommelig velsignelse for både salighedsvæsenerne, plantevæsenerne og de rene dyr at manifestere sig i overensstemmelse med den mørke verdensmoral; og nøjagtigt det samme gælder med hensyn til dette at manifestere sig i overensstemmelse med den lyse verdensmoral for det rigtige menneskes og for visdomsvæsenets vedkommende samt for væsenerne i den guddommelige verden. Kun for det jordiske menneske stiller sagen sig anderledes, og det skyldes som sagt, at det jordiske menneskerige repræsenterer det "sted" i kredsløbet, hvor den mørke og den lyse verdensmoral mødes og brydes på konfliktbetonet vis.

#### 5.4.

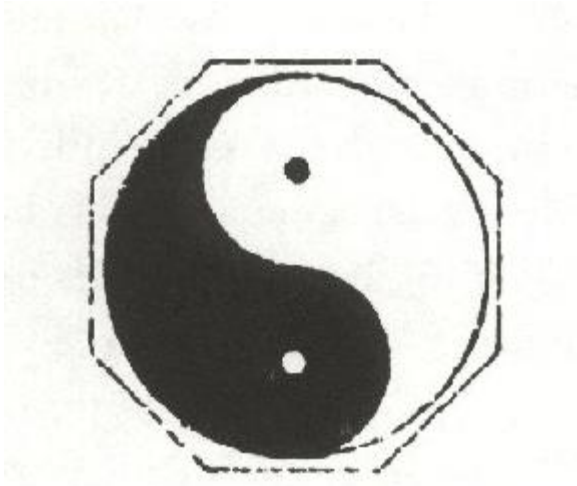
På dette tidspunkt spørger den opmærksomme læser utvivlsomt sig selv, hvorfor der ikke opstår problemer det andet "sted" i spiralkredsløbet, hvor den lyse og den mørke verdensmoral mødes og brydes; dvs. hvor udviklingsbuen afløses af indviklingsbuen. Dette sker jo i kulminationen af den guddommelige verden, og man skulle derfor mene, at sidste halvdel af den guddommelige verden på samme måde som sidste halvdel af dyreriget måtte få karakter af en konfliktbetonet brydningszone. Men dette ville jo på den anden side harmonere meget dårligt med det indtryk af den guddommelige verden som livskunstens allerhøjeste manifestationsplan, vi i forvejen har erhvervet os, og forekommer derfor aldeles udelukket.

Det kan allerførst slås fast, at den guddommelige verden på trods af sin rolle som skueplads for den lyse og den mørke verdensmorals møde med hinanden på ingen måde har præg af en konfliktzone tværtimod. Og forklaringen er, at der i den guddommelige verden sker det stik modsatte af det, som er tilfældet i dyreriget. I den guddommelige verden er forholdet nemlig dette, at den lyse verdensmoral afløses af den mørke verdensmoral, mens det i dyreriget forholder sig lige omvendt. Og det betyder i førstnævnte tilfælde, at væsnerne fra at være eksperter i praktisering af altruisme og

livgivende aktivitet skal til at tilegne sig den stik modsatte livspraksis, hvilket med hensyn til beherskelse naturligvis kræver lang tids "øvelse". For dyrerigets vedkommende forholder det sig derimod omvendt. Her er individerne eksperter i egoisme og dræbende livsudfoldelse og skal på dette grundlag begynde at tilegne sig den lyse verdensmorals praksis.

Vi forstår sikkert umiddelbart, at denne forskel er af fundamental betydning for karakteren af det klima, der råder i henholdsvis den guddommelige verden og dyreriget. For i førstnævnte tilfælde er der tale om væsener, for hvem det er ren rutine at praktisere livskunst og næstekærlighed, mens de derimod er rene sinker med hensyn til den modsatte livspraksis. Og det medfører naturligvis, at de i deres første spæde interesse for den mørke verdensmorals praktisering stadig manifesterer livskunst. De kan simpelt hen ikke andet, og den guddommelige verden er derfor totalt sikret mod enhver konflikt, der har sin årsag i overtrædelse af kærlighedslovene. Man skal i virkeligheden helt frem til planteriget for at spore en begyndende inficering af mørk verdensmoral i praksis.

Anderledes derimod med hensyn til dyreriget. Her finder vi væsener, for hvem det omsider er blevet rutine at udfolde drab og egoisme, der jo er det samme som lidelsesvoldende adfærd. Men samtidig er der af forskellige årsager (bl.a. lidelseserfaringerne) opstået interesse for den lyse verdensmorals grundholdning, som man imidlertid næsten er fuldstændigt ude af stand til at virkeliggøre. Og resultatet bliver, at man på den ene side er under påvirkning af stadige lidelser, hvilke man med baggrund i gryende forestillinger om den lyse verdensmorals fordringer på den anden side begynder at opfatte som en generalvirkning af forkert adfærd. Og heri ligger kimen til opfattelsen af lidelserne som en straf for begået synd, hvor synden altså består i praktisering af den mørke verdensmorals normer frem for den lyse verdensmorals. Og med denne dualistiske opfattelsesmådes indføring er begreberne "det onde" kontra "det gode" kommet ind i tilværelsen, nemlig på den måde, at alt, hvad der hører ind under den mørke verdensmorals begrebsområde, står for "det onde", mens alt, hvad der sorterer under den lyse verdensmorals område, svarer til "det gode". Men vi forstår, at denne skelnen er en rent subjektiv fiktion hos mennesket, idet den objektive virkelighed består i, at både den mørke og den lyse verdensmoral er et ubetinget gode for væsenerne i de respektive hjemstedszoner: det vil henholdsvis sige indviklingsbuen og udviklingsbuen. Set fra en kosmisk synsvinkel gælder derfor ordene: alt er såre godt, og det hører utvivlsomt til en af Martinus' allerstørste fortjenester, at han har påvist det gode i det såkaldte onde, eller sagt med andre ord: har påvist lyset i mørket. Dette er ganske vist en gammel viden, der bl.a. i årtusinder har været kendt i de ældgamle østerlandske kulturer, men det er først med Martinus, der fremkommer en forklaring, der lader os se denne sandhed i en så umådelig omfattende sammenhæng, som det kosmiske verdensbillede udtrykker.



Den mørke verdensmorals etablering (fra den lyse til den mørke verdensmoral)

5.5.

Det har allerede været antydnet, at man skal helt frem til planteriget for at finde spor, der vidner om, at den mørke verdensmoral er ved at slå igennem i væsenernes væremåde. At dette sker netop her, skyldes ingen tilfældighed, men må derimod ses som en konsekvens af det forhold, at det levende væsen i dets fremtræden som plante til en vis grad har virkeliggjort et af udviklingens allervigtigste mål, nemlig at få etableret en personlig, fysisk organisme.

Fra omtalen af det kosmiske spiralkredsløb (lektion 53 -63) vil det måske huskes, at det er behovet for at forny individualitetsfølelsen (Jeg-følelsen), der som noget af det vigtigste motiverer det levende væsens indtræden i udviklingsbuen. Og vi husker sikkert også, at netop etableringen af en fysisk organisme udgjorde den væsentligste forudsætning for dette behovs tilfredsstillelse, ligesom samme organisme gennem selve sin tilblivelse indikerer, at udviklingsprocessen forløber i overensstemmelse med individets sande kosmiske interesser. Thi på én og samme tid markerer og udfordrer netop den fysiske organisme begrebet individualitetsfølelse. Som det mest personlige udtryk for egen, individuel, skabende begavelse, udløst fra det personlige talentkernekompleks og tjenende som personligt sanses- og manifestationsorgan på det fysiske materieplan, repræsenterer organismen en tydelig modsætning til dén gennemførte kollektive tilstand, der kendetegner tilværelsen i både visdomsriget og den guddommelige verden. Og i sin egenskab af netop et personligt sanses- og manifestationsorgan på det fysiske materieplan, repræsenterende individets grundlæggende forudsætning for at forny sin sansevne og hele bevidsthedsdygtighed med henblik på en ny udviklingsbues fantastiske oplevelsesmuligheder, udgør den fysiske organisme naturligvis tilmed noget, som det er i væsenets mest udprægede interesse at beskytte mod enhver form for overlast og undergang. Og netop denne sidste omstændighed medfører som en ren og skær konsekvens af naturlovene den mørke verdensmorals etablering med hele den heri indeholdte dyrkelse af det egoistiske og det dræbende princip.

Hvordan det? -Simpelt hen på den måde, at de fysiske organismer ved deres natur og indretning er henvist til at eksistere på hinandens bekostning og dermed i en evig, indbyrdes konkurrence; og det er netop denne konkurrence og dette sæt interessemodsatninger, der i form af den såkaldte "kamp for tilværelsen" tager sin begyndelse i planteriget.

## 5.6.

Som allerede fremhævet i lektion 1 (stk. 1 og 19) udgør den fysiske organisme en "kunstig" tilbygning til det levende væsens åndelige struktur, der repræsenterer dets primære organisme og dermed den organisme, der sikrer den personlige udødelighed.

Dette, at den fysiske organisme udgør en timelig tilbygning til den uforgængelige, åndelige struktur indebærer bl.a., at den ikke kan opretholdes på samme grundlag som denne. I begge tilfælde er der ganske vist tale om sans-og manifestationsredskaber for Jeget, hvilket vil sige organiske repræsentationer for skaberevnen. Men mens den åndelige struktur med hensyn til regeneration samt evnen til at præstere energi-omsætning -altså udføre arbejde eller skabelse -kan opretholdes på grundlag af ren bevidsthedsvirksomhed -eller rettere: overbevidsthedsvirksomhed (talentkerneaktivitet) er den fysiske organisme derimod henvist til at betjene sig af det princip, vi kalder fysisk ernæring. Det gælder alle fysiske organismer, uden undtagelse. Alle er de afhængige af fysisk ernæring (dog med forbehold for virus).

I princippet former den fysiske ernæring sig som bekendt som optagelse af energi, der i denne sammenhæng tjener som det, vi forstår ved begrebet "føde". Fødeindtagelsen kan imidlertid foregå på mange forskellige måder, der dog alle kan henføres til én af to principielt forskellige kategorier, nemlig én, der former sig som manifestation af det livgivende princip og én, der udfolder sig som manifestation af det dræbende princip. Og det gælder her, at planterigets væsener overvejende, men altså ikke helt, betjener sig af den livgivende metode, hvorimod dyrerigets repræsentanter -dvs. dyrene og det jordiske menneske -som bekendt fortrinsvis benytter det dræbende princip metode. Lad os se lidt nærmere på dette modsætningsforhold mellem planteriget og dyreriget.

## 5.7.

Som det sikkert er de fleste bekendt, former planternes ernæring sig som en opbygningsproces, ved hvilken relativt simple uorganiske stoffer gennem udnyttelse af sollysets energi omdannes og opbygges til mere eller mindre komplicerede organiske stoffer. I denne henseende former plantevæsenernes ernæring sig i nøje overensstemmelse med den lyse verdensmorals principper hvortil kommer, at de gennem dette med deres organismer selv at kunne tjene som føde bliver af den største betydning for eksistensen af de livsformer, der ikke har deres liv baseret på denne praksis, nemlig i første række dyrene. Ved at tjene sig selv tjener plantevæsenerne med andre ord samtidig helheden, og dette er jo et typisk udtryk for, at adfærden er behersket af den lyse verdensmorals principper.

Ikke desto mindre er der ét punkt, hvor den mørke verdensmoral begynder at markere sig inden for planternes ernæringsfære. Denne bygger som allerede nævnt på udnyttelse af sollysets energi, og da det åndelige væsen bag plantelegemet med henblik på den fortsatte udviklings individualitetsfornyende muligheder er afhængigt af netop dette plantelegeme, er samme væsen også afhængigt af berøring med det livsnødvendige sollys. Det er kort sagt afhængigt af en plads i solen. Og da det gælder for samtlige plantevæsener, befinder de sig på dette punkt i en hård og kompromisløs kamp med hinanden; en kamp om plads/lys/luft.

Det er utvivlsomt let at se -hvad praksis da også viser -at denne kamp om plads m.m. er henvist til at foregå i overensstemmelse med den mørke verdensmorals principper. Selveste selvopholdelsesdriften byder nemlig den enkelte først og fremmest at tage vare på sig selv uden hensyn til de andre, hvilket klart og utvetydigt afspejler det egoistiske princip. Og de, der ikke klarer sig, er henvist til at bukke under og gå til grunde, hvilket lige så tydeligt afspejler det dræbende princip.

I deres kamp om plads, lys og luft besvarer planterne altså en uomgængelig, naturgiven udfordring med en væremåde, der klart og tydeligt er præget af den mørke verdensmorals principper, og vi

indser, at der i den foreliggende situation simpelthen ikke gives andre relevante svar på denne udfordring. Dermed kommer den mørke verdensmoral til syne som et lige så legalt og berettiget element i den kosmiske verdensorden, som tilfældet er med den lyse verdensmoral. Begge er de to moralformer tidløse, kosmiske institutioner i verdensaltet, uden hvilke det ville være totalt umuligt at gennemføre den evige fornyelse af det levende væsens livsoplevelse, hvorpå dets bevidstheds absolutte udødelighed baserer sig. Thi uden udvikling og dermed udfoldelse af mørk verdensmoral, ingen udvikling -og omvendt, hvilket nok kan have sin værdi at tænke på i en verden, der som menneskets indtil overmål er præget af den mørke verdensmorals manifestationsformer. Egoismen og den dræbende fremfærd er ganske vist her rettet mod mange andre formål end dette at sikre sig plads, lys og luft, men man må gøre sig klart, at det alt sammen begyndte som en kamp om disse elementære livsfornødenheder.

#### 5.8.

Idet vi forstår, at det levende væsen i forbindelse med sit udviklingsforløb ingen som helst mulighed har for at undgå deltagelse i kampen om først og fremmest plads, og vi samtidig betænker, hvad denne kamp på længere sigt fører med sig, kan der også være grund til at hæfte sig ved det faktum, at behovet for netop plads udgør en både elementær og skæbnesvanger konsekvens af omstillingen fra åndelig tilværelsesform til fysisk tilværelsesform. Mens nemlig den åndelige verden i sin egenskab af et stråle-og bølgefelt er en tids-og tilstands-dimensionel verden, hvor intet tager plads i rumdimensionel forstand, er derimod den fysiske verden i dens egenskab af et tungt og stabilt materiefelt en tids-og rum-dimensionel verden, hvor både ting, funktioner og begivenheder tager plads. At forlade den åndelige verden til fordel for den fysiske er derfor uundgåeligt ensbetydende med at gøre sig afhængig af plads i rumdimensionel forstand; og netop i denne afhængighed ligger som sagt kimen til den mørke verdensmorals etablering gemt, hvilket måske kan bringe det gamle ord i erindring, der siger, at man ikke kan røre ved en sort kakkelovn uden at få sorte finger.

#### 5.9.

Vi skal nu med baggrund i disse oplysninger ganske kortfattet følge det mønster, efter hvilket den mørke verdensmoral lovmæssigt udvikler sig, samtidigt med at den konfliktfrit afløser den lyse verdensmoral.

Som det vil vides, spænder udviklingsbuen over sidste halvdel af den guddommelige verden plus salighedsriget, planteriget og første halvdel af dyreriget, og det er altså inden for dette tilværelsesafsnit, den mørke verdensmoral folder sig ud og efterhånden kommer til at herske.

Nu er vi jo ikke vant til at opfatte den guddommelige verden -og for så vidt heller ikke salighedsriget som et område præget af den mørke verdensmoral, og dette er da fremdeles også fuldstændigt korrekt. Ikke desto mindre betegner disse to tilværelsesplaner den mørke verdensmorals kimbladsstadium, hvorved som bekendt forstås et sekundært forstadium til det senere primære realstadium. Og typisk for kimbladstadiet er jo dette, at det udmærker sig ved andre kendetegn end det senere realstadium. Vi har sikkert alle set et eller andet frø spire frem og herunder bemærket, at den nye lille plante til at begynde med har ét eller to blade, de såkaldte kimblade, der i form og udseende tydeligt afviger fra de blade, der senere kommer til og er typiske for planten. Noget lignende gælder for den mørke verdensmoral i den guddommelige verden og salighedsriget, idet den her indskrænker sig til at optræde som en begyndende og meget uskyldsbetonet interesse for de principper, der i praksis betinger det kosmiske mørke i tilværelsen. I den guddommelige verden begrænser dette sig endog til blot at omfatte en begyndende længsel efter øget Jeg-fornemmelse eller individualitetsfølelse, nemlig som modsætning til den udprægede kollektivtilværelse, der præger denne verdens livsform, og som på længere sigt truer eksistensen af den personlige livsoplevelse. I det lange løb fører nævnte individualitetslængsel imidlertid med sig, at der også opstår gryende

interesse for at beskæftige sig med erindringerne fra den fjerne fortid, hvor individet kulminerede i oplevelsen af netop Jeg-følelse og individualitetsfølelse, dvs. da det førte en tilværelse som dyr og jordisk menneske i et forhenstående dyrerige. Og disse to ting i forening leder lige så stille og umærkeligt til, at væsenet forlader den guddommelige verden til fordel for salighedsriget. For det første er dette en ren erindringsverden, båret som den primært er af individets hukommelseslegeme. Og det betyder naturligvis, at væsenet her uhindret har adgang til hele summen af sit samlede erfaringsmateriale fra indeværende spiralafsnit, og således altså også uhindret har adgang til de erfaringer, der hidrører fra det hinsidige dyrerige. Men ved at være en ren erindringsverden er salighedsriget også en hundrede procents personlig, privat og dermed individuel verden, og ved at engagere sig i denne opnår individet for det andet en første tilfredsstillelse af sin længsel efter større individualitet, hvilket naturligvis kun kan ske på bekostning af begrebet: kollektivitet. Det er sin egen private erfaringsmasse, det oplever som verden og tilværelsen -og kun denne, hvilket er ensbetydende med, at det lever totalt isoleret og adskilt fra alle andre levende væsener. Disse eksisterer absolut kun for det, for så vidt de har plads i den erfaringsmasse, der nu optager det.

#### 5.10.

Som det vil huskes fra tidligere lektioner (se lektion 60 og 61) tenderer udviklingen i salighedsriget mere og mere udpræget i retning af en rendyrket beskæftigelse med mørke-erindringerne fra den fortidige udviklingszone -og her specielt erindringerne fra dyreriget og tilværelsen som jordisk menneske. Dette er en simpel følge af kontrastprincippet virksomhed i bevidsthedslivet, og det viser, at væsenet et stykke fremme i salighedsriget er trådt den mørke verdensmorals livsform endnu et skridt nærmere, samtidig med at det i form af sin isolerede "position" definitivt har forladt udviklingsbuen til fordel for udviklingsbuen. Endnu har det dog ikke for alvor fuldburydet "syndefaldet" -dvs. manifesteret den mørke verdensmoral i praksis. Thi for det første råder det kun over erfaringsmateriale, der har karakter af ædle guldkopier, hvilket vil sige er totalt udrenset for alt det, som oprindeligt gav mørket brod. Og for det andet foregår denne pseudoudfoldelse af mørkeprincippet i individets eget personlige bevidsthedsrum, hvilket naturligvis på forhånd udelukker, at den skulle kunne påvirke eller skade blot så meget som ét eneste medvæsen i verdensaltet. Og det er netop disse to sæt omstændigheder, der gør, at man må karakterisere den mørke verdensmorals optræden i både den guddommelige verden og i salighedsriget som et sekundært kimbladstadium til et senere primært realstadium. Men et sådant kimbladstadium er det til gengæld også. For ud af denne foreløbigt uskyldige og rent subjektive beskæftigelse med den mørke verdensmorals ingredienser gror der i takt med udviklingsprocessens fremadskriden en konkret, objektiv og praktisk manifestation af mørk verdensmoral.

Dette viser sig i samme øjeblik, individet begynder at kunne manifestere sig på det fysiske materielle plan og dermed i samme nu, det træder fra salighedsrigets rent åndelige sfære ind i dets fysiske zone, der jo kendes som mineralriget; til at begynde med naturligvis ikke særligt udpræget, men efterhånden klart og typisk. Og det skyldes som foran nævnt, at fysisk tilværelse uundgåeligt er ensbetydende med behov for plads. Idet nemlig dette behov ikke lader sig tilfredsstille gennem noget som helst andet end netop plads, vil eventuel mangel på plads naturnødvendigt føre til kamp og konkurrence om denne og dermed til udløsning af netop det, der på typisk vis kendetegner den mørke verdensmoral, nemlig selvished og dræbende adfærd (allerede hos krystaller kan denne kamp om plads under visse omstændigheder iagttages).

#### 5.11.

Som foran berørt er det dog først i planteriget, at denne situation for alvor kommer til udtryk, og det skyldes selvfølgelig, at organismene her -i modsætning til situationen i mineralriget -er afhængige af fødeindtagelse og som betingelse herfor først og fremmest behøver plads for at kunne bestå. Ja, ikke

alene behøver de slet og ret plads, men tilmed kvalificeret plads, nemlig sådan plads, som giver adgang til føling med sollyset samt til dé tilførsler af uorganiske stoffer -i første række vand og kuldioxid -der betinger det livsnødvendige stofskifte. Dette problem er mineralformerne ikke berørt af, og disse kan derfor betragtes som overgangstrin til den situation, hvor kampen for tilværelsen reel er begyndt, og som altså tager sit udgangspunkt i planteriget.

5.12.

Vi forstår hermed, at plantevæsenernes kamp om kvalificeret plads både er en kamp om plads i elementær forstand -dvs. et sted at være -og en kamp for føden. Og vi indser, hvorledes denne kamp både videreføres og udvides i dyreriget. Her udvides f.eks. behovet for plads til at omfatte et helt territorium af større eller mindre format, nemlig et territorium, der ved sin størrelse og kvalitet står i forhold til behovet for føde, tryghed og rumfornemmelse -såvel for individet selv som for en eventuel familie.

Idet vi sammenfatter samtlige disse formål i det velkendte begreb "kampen for tilværelsen", noterer vi os, at denne kamp i dyrenes tilfælde også udvides til at omfatte et emne, der i samme betydning er ukendt for planterne, nemlig en mage. Dette er for det første en konsekvens af individernes omstilling fra dobbeltpolet til enkeltpolet tilstand (lektion 78), idet der for dyrenes vedkommende kun gennem kontakt med et væsen af modsat køn er adgang til en vis fortsat oplevelse af den salighedsenergi, de fordums svælgede i under opholdet i de høje åndelige verdener, og som fortsat er livsoplevelsens grundtone i salighedsriget og planteriget, rent bortset fra at dette er deres eneste mulighed for at sikre artens beståen og dermed den personlige fremtid gennem reinkarnation.

For det andet udvides kampen for tilværelsen i dyreriget til at omfatte udviklingen af forskellige overlevelsesmetoder -enten offensive eller defensive -hvilket er en simpel konsekvens af det forhold, at dyrene ikke som planterne kan præstere en livgivende ernæringsvirksomhed, men derimod er henvist til at leve af hinandens organismer -og dertil af planternes organismer. Modsat planterne er dyrene altså afhængige af organisk føde, og dyreriget forudbestemmes herigennem til at være en ren drabszone, hvor enhver er sig selv nok og nærmest, og hvor loven for tilværelsen barskt og ubarmhjertigt er: dræb eller dø. Af samme grund udgør dyreriget også den mørke verdensmorals primære udviklingsfære. Vil man overleve her, består der nemlig ikke nogen som helst andre muligheder end at efterleve den mørke verdensmorals principper så konsekvent og så effektivt som muligt.

Den fysiske verdens klassiske interesse modsætning -en direkte følge at denne verdens grundlæggende eksistensvilkår.



*(Desværre har det ikke været muligt at identificere kunstneren til denne træffende tegning.)*

5.13.

Man kan nu stille det spørgsmål, hvorledes den mørke og den lyse verdensmoral i plantevæsenernes tilfælde kan eksistere side om side på fuldstændig konfliktfri vis og dermed opvise et modstykke til det, der siden i så høj grad præger den senere del af dyreriget, nemlig det jordiske menneskes zone. Gennem deres indbyrdes kamp om plads og lys udfolder de jo som allerede omtalt mørk verdensmoral. Og dertil kommer, at de også i en vis udstrækning reagerer på de efterstræbelser, der fra mangfoldige sider rettes mod deres organismer, med midler og metoder, som rent principielt hører til den mørke verdensmorals område: f.eks. pigge, torne, gifte, klæbestoffer osv. Ikke desto mindre har de samtidig kosmisk bevidsthed og manifesterer sig i den grad i overensstemmelse med den lyse verdensmorals principper, at Martinus har følt sig tilskyndet til at formulere de bevingede ord, "at så længe der findes en blomst, vil erindringen om en højere verden ikke kunne slettes ud" (Livets Bog I, stk. 183). Hvordan går det til?

Det går simpelt hen til på den måde, at plantevæsenene samtidig udfolder sig på to forskellige bevidsthedsplaner, der er praktisk taget fuldstændigt adskilt fra hinanden og derfor ikke berører hinanden indbyrdes. Fra lektion 20 og 21 kender vi allerede disse to planer som dagsbevidsthedsplanet og natbevidsthedsplanet, ligesom vi husker, at førstnævnte i plantens tilfælde tilhører den åndelige verden, og sidstnævnte den fysiske verden. Og det gælder naturligvis her, at dagsbevidsthedsplanet er det primære plan, mens natbevidsthedsplanet er det sekundære, og netop dette forklarer, hvorledes plantevæsenet på konfliktfri måde kan udfolde både lys og mørk verdensmoral, uden at der i negativ forstand er tale om dobbeltmoral, således som det i en lang række tilfælde forekommer hos det jordiske menneske. Den lyse verdensmoral udfolder planten nemlig på grundlag af sin kosmiske bevidsthed (tilmed på erindringsbasis) og sin tilknytning til et underliggende spiralafsnits sansebegavelse, hvorimod den mørke verdensmoral udfoldes på grundlag af en sansebegavelse, der knytter sig til det netop påbegyndte nye spiralafsnit, og som derfor i tråd med herredømmet over det nye organismeprincip endnu er så spæd, at den indtil videre kun har resulteret i dannelsen af en ultraelementær fysisk anelsesbevidsthed, nemlig den sekundære natbevidsthed. Og netop fordi de to bevidsthedsplaner baserer sig på sansebegavelser tilhørende hver sit spiralafsnit (organismeprincip), lader det sig i plantens tilfælde gøre at udfolde både lys og mørk verdensmoral, uden at det medfører konflikter af nogen art.

#### 5.14.

Med fuldbyrdelsen af forvandlingen fra plante til dyr indtræder der imidlertid på det moralske område et afgørende vendepunkt, idet væsenet i sin fremtræden som dyr kun betjener sig af ét sæt moralbegreber. Og det er naturligvis den mørke verdensmoral. Den lyse verdensmoral er dermed omsider helt udrenset af individets væremåde, eller kommer i det højeste blot sporadisk til syne i form af yngelpleje, magesolidaritet og lignende.

Denne forvandling skyldes forskellige sammenfaldende omstændigheder: for det første, at dags- og natsbevidsthedsplanerne ombyttes, og for det andet, at den kosmiske bevidsthedstilstand ophæves, nemlig som følge af intuitionslegemets indtræden i det latente stadium. Mens planten som før nævnt har sin dagsbevidsthed på det åndelige plan og sin natsbevidsthed på det fysiske, forholder det sig jo for dyrenes vedkommende lige omvendt (lektion 21). Her fungerer det fysiske plan som dagsbevidsthedsplan, mens til gengæld det åndelige plan nu spiller rollen som natsbevidsthedsplan. Men ikke nok med det: takket være tabet af den kosmiske bevidsthed er der ikke kun slet og ret tale om en ombytning i den forstand, at salighedsriget i dyrets tilfælde nu fungerer som natsbevidsthedsplan i stedet for som dagsbevidsthedsplan, således som det faktisk var tilfældet under hele passagen gennem planteriget. Nej, væsenet er helt fordrevet fra de højere verdners bevidsthedsplaner og må nu klare sig med den fysiske verden PLUS en vis åndelig genpart af denne fysiske verden, hvor førstnævnte altså fungerer som dagsbevidsthedsplan og dermed som primærplan, mens sidstnævnte, der også kendes som "den første sfære" (se evt. lektion 35 -37), spiller rollen som natsbevidsthedsplan (under søvnen). Og netop denne situation understreger, at individet for alvor har gjort sin entre i udviklingsbuen, nemlig derved, at det helt har sluppet forbindelsen med det tidligere spiralfsnit. Den eneste undtagelse består, jævnfør oplysningerne i afsnittet om seksualisme, i form af den seksuelle klimaksoplevelse, der som omtalt bygger på en sidste instinktbetinget udnyttelse af det personlige guldkopimateriale (lektion 75 stk. 62 og lektion 76 stk. 79).

I sin fremtræden som dyr er den tidligere så guddommeligt begavede gudesøn med andre ord for alvor blevet borger i det nye spiralfsnit og befinder sig dermed i tilstandsmæssig henseende på milevid afstand af livskunstens og næstekærlighedens tilværelsesplaner. I stedet for som dengang at måtte kærtegne og give liv for at leve, er individet nu henvist til at myrde og dræbe for at leve, simpelt hen fordi det er nødt til at æde medvæsenernes organismer for at opretholde sin egen og i konsekvens af disse vilkår også må forsvare sin egen organisme mod medvæsenernes efterstræbelser. Der er ingen vej udenom. Selveste selvopholdelsesdriften og dermed urbegæret byder hver enkelt at overleve for enhver pris, og da overlevelse ubønhørligt er ensbetydende med fortæring af medvæsenernes legemer, kommer dyreriget til at fremtræde som en ren drabszone, hvor alle på én og samme tid efterstræber og er genstand for efterstræbelse, og hvor der ikke er plads for blot den mindste udfoldelse af lys verdensmoral, bortset fra de glimtvis muligheder, parringstemaet og pasningen af mage og unger rummer. Dyreriget kommer derved til at spille rollen som den mørke verdensmoral virkelige udklækningszone og dermed som spiralkredsløbets kulminerende mørkesfære, hvor gudesønnen befinder sig på den størst mulige afstand af Gud. Men netop fordi dette er tilfældet, og fordi den overvejende del af livsoplevelsen i nøje konsekvens heraf er en direkte modsætning til den guddommelige verdens intense behag, nemlig frygt, lidelse og smerte, er der samtidig i denne situation indbygget en sikkerhed for, at tilstanden ikke varer evigt; om ikke for andet, så fordi den klart er i strid med den højeste ilds evige princip og funktion i individets kosmiske struktur (lektion 71).

Mørke... lys

Til trøst for dem,  
som lider ondt:  
husk på at just  
i det sekund  
hvor mørket når  
sit vendepunkt  
er sorgen ved  
sit endepunkt  
og livets ældste  
bud fornyes:  
"Bliv lys"

*Paul Vermehren*



## Spørgsmål til lektion 81

1. a) Hvad forstås der ved en verdensanskuelse og b) hvad forstås der ved en livsanskuelse?
2. Hvilken relation består der mellem verdensanskuelsen og livsanskuelsen i Martinus' kosmologi?
3. Martinus taler om to sæt kontrasterende (modsætningsprægede) moralbegreber: a) Nævn venligst disse, og b) gør kort rede for, hvorledes de udmærker sig hver for sig.
4. Er det korrekt uden videre at identificere den mørke verdensmoral med begrebet "det onde" og den lyse verdensmoral med begrebet "det gode"; b) i benægtende fald: hvorfor ikke?
5. Hvor i det kosmiske kredsløb er det relevant eller meningsfuldt at tale om »det onde« kontra "det gode"?

6. a) Lader begrebet "det onde" sig under visse omstændigheder anskue i et lys, hvor det kommer til syne som identisk med begrebet "det gode"; b) i bekræftende fald: hvornår og hvordan?
7. Martinus opdeler det kosmiske kredsløb i en udviklingsbue og en udviklingsbue: hvilke moralbegreber baserer tilværelsen sig på i hver af disse to store "buer"?
8. Hvilke to tilværelsesplaner i det kosmiske kredsløb er mødested for udviklingsbuen og udviklingsbuen?
9. Hvad er grunden til, at de i spørgsmål 8 efterlyste to mødesteder ikke begge er skueplads for konflikter og lidelser?
10. a) Hvor i det kosmiske kredsløb begynder den mørke verdensmoral i praksis at afløse den lyse og b) hvorfor sker det netop her?
11. Hvad er den dybeste årsag til, at de levende væsener på et tidspunkt uundgåeligt bliver "prisgivet" den mørke verdensmorals livspraksis?
12. Hvilket centralt, elementært behov medfører omstillingen fra åndelig til fysisk tilværelsesform uundgåeligt, bortset fra føde?
13. Hvad er det i første række, der motiverer individets indtræden i udviklingsbuen?
14. Hvilket af det kosmiske kredsløbs seks riger spiller rollen som den mørke verdensmorals primære udfoldelsessfære; begrund venligst svaret.
15. Forklar i korte træk, hvordan planten på konfliktfri måde samtidig kan udfolde både lys og mørk verdensmoral i sin livspraksis.
16. Hvilke omstændigheder betinger, at de levende væsener kun relativt kortvarigt vil underkaste sig de vilkår for tilværelse, som gælder for dyreriget?

## Løsningen til lektion 80's opgavetillæg

1. 1) Kirken (religionen); 2) samfundsholdningen (det moralske normsæt); 3) forekomsten af krævende sociale eksistensvilkår (stk. 4-109).
2. 1) Det tiltagende antal skilsmisser; 2) den voksende interesse for forskellige former for såkaldt papirløst ægteskab (kammeratægteskab) (stk. 4-109, 110).
3. Man har hinanden, hvis man til stadighed fortjener hinanden (stk. 4-110).
4. a) Nej, absolut ikke. Tværtimod peger han på det traditionelle ægteskab som selve grundlaget for samfundsorden og personlig tryghed i den enpolede fase af det seksuelle dobbeltkredsløb specielt i det jordiske menneskerige; b) nej, han registrerer det kun som fænomen og som kosmisk standardsymptom på en vis fase af den jordmenneskelige polforvandling, hvilken han har givet betegnelsen: de ulykkelige ægteskabers zone (stk. 4-111).
5. At parterne fra gensidigt at have gjort en indsats for at fortjene hinandens sympati og agtelse forfalder til at slække på kravene til sig selv og i stedet begynder at rette dem mod ægtefællen (stk. 4-112).
6. Som en følge af parternes snævre optagethed af hinanden og den heraf følgende tilbøjelighed til de facto at isolere sig i samfundet (kernefamiliecellen) (stk. 4-113).

7. At det ved sit kompleks af tabuer ikke tillader adfærdsformer, der er typiske for den dobbeltpolede konstitution -således først og fremmest behovet for emotionelle og seksuelle engagementer til mere end én side, og hvilke engagementers traditionelle kønsorientering ydermere er udviskede eller fuldstændigt ophævede (stk. 4-114).

8. At denne udfoldelse ikke i mindste måde -hverken før eller siden -volder den allermindste skade eller fortræd for nogen næste (stk. 4-115).

PBJ